

PROTESTANTIZEN

Protestantizem je nastal v 16. stoletju v Evropi kot posledica Reformacije, ki jo je začel Martin Luther. Šteje približno 400 milijonov vernikov in je zelo raznolik. Luther namreč ni bil edini reformator, zato protestantizem obsega veliko Cerkev in zelo številna gibanja, ki pa imajo kljub temu isto vodilo: samo bog (solus Christus), samo Sveto pismo (sola scriptura), samo milost (sola gratia). Samo Bog: protestanti menijo, da človeka odreši oziroma mu da večno življenje samo vera Jezusa Kristusa. Samo Sveto pismo: protestanti verjamejo, da se Bog vsakemu verniku razodeva prek Svetega pisma, zato posredništvo duhovnikov ali Cerkev po njihovem ni potrebno. Samo milost: z besedo ' milost ' označujemo dobrohotno voljo Boga. Samo od volje Boga je odvisno, ali bo imel človek vero, ki ga bo rešila in mu zagotovila večno življenje. To pomeni, da se človek ne more rešiti z dobrimi deli, ampak samo zaradi posredovanja božje milosti. Protestantske cerkve , v nasprotju s katoličani in pravoslavci , ne priznavajo niti **dogm** niti hierarhije.

Tempelj in bogoslužje

Verniki se vsako nedeljo odpravijo v tempelj, da bi Boga počastili z bogoslužjem. Tam slavijo tudi pomembne življenjske dogodke. Tempelj je kraj molitve in snidenja ne pa sveti kraj, v katerem bi bil Bog bolj navzoč kot drugje. V templju ni nobenega kipa in nobene slike. Edini ' okras' sta križ (ali, pri luteranih, распelo s trpečim Kristusom) in miza, v kateri med pridigo, ki je najpomembnejši del bogoslužja, berejo in razlagajo Sveto pismo. Obredi so preprosti in brez razkošja. Petje verskih pesmi, še posebej Bachovih kantat, pa vernikom omogoča, da se dejavno udeležujejo obreda. Protestanti menijo, da je mogoče moliti ali častiti samo Boga. Zato ne častijo niti svetnikov, niti Device Marije. Praznujejo predvsem tri velike praznike: božič, veliko noč in binkošti.

Zakramenti in pobožnost

Protestanti priznavajo samo dva zakramenta, ki ju omenja evangelij: krst, znamenje zveze z Bogom (ni obvezen takoj po rojstvu) , in obhajilo (ali evharistijo) v počastitev spomina na Kristusovo zadnjo večerjo. Protestantizem v širši skupnosti in družini spodbuja pobožnost, ki izhaja iz Svetega pisma. Otroci poleg verskih naukov, o katerih se poučijo v družini, od šestega leta naprej hodijo v svetopisemsko šolo (včasih so ji rekli ' nedeljska šola') in se tam poglobljajo v Staro in Novo zavezo.

Vloga pastorja

Protestanti so prepričani, da med Bogom in človekom ni potrebno nobeno posredništvo. Naloga osebe, imenovane ' pastor' , torej ni nekaj posvečenega tako kot pri katoliškem duhovniku. Pastor je verna oseba, ki poučuje svetopisemsko sporočilo in podeljuje zakramente, znamenja milosti, kot

to lahko počne vsak vernik, ki se izučí za to. Vendar pa zna zaradi znanja, ki si ga je pridobil v teološkem študiju, bolje voditi vernike (prvotno je bil pastor ' pastir').
Pastor se lahko poroči. Pastor lahko postane tudi ženska.

Organiziranost protestantskih Cerkva

Nekatere protestantske Cerkve so razdeljene na župnije, ki jih vodita pastor in skupnost izbranih vernikov. Vsaka župnija pošlje svojega predstavnika v versko 'sinodo' , zbor, v katerem je enako število laikov in pastorjev. Vsaka pokrajinska letna sinoda pošlje svoje zastopnike v sinodo na državni ravni. V njej sprejemajo pomembne odločitve o Cerkvi v vsaki posamezni državi.

Poglavitne prvine protestantske verske skupnosti

Protestantska verska skupnost obsega:

- Cerkve, ki imajo svoje posebnosti in svoj način organiziranosti. Najpomembnejše smeri so luteranstvo (70 milijonov vernikov) , kalvinizem (reformiran ali prezbiterjanske Cerkve s 55 milijoni vernikov) in anglikanska verska skupnost (več kot 60 milijonov vernikov v Angliji in po Svetu). Pojavile so se tudi druge smeri, predvsem v Združenih Državah Amerike: menoniti,, baptisti, metodisti, kvekerji, adventisti, binškošno gibanje;
- Gibanja pomoči najbolj potrebnim, na primer Vojska odrešitve.
L. 1948 je bil v Ženevi na pobudo protestantov ustanovljen Ekumenski cerkveni zbor. To je organ, v katerem je zbrana velika večina protestantskih in pravoslavnih Cerkva (približno 300 Cerkva s 500 milijoni kristjanov).